

TRADYCYJNY SAD

W ZABRZAŃSKIM CENTRUM
KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO
I ZAWODOWEGO W ZABRZU

TRADYCYJNY SAD

ALE O CO CHODZI ???

„TRADYCYJNY SAD” to ogólnopolski projekt edukacyjny organizowany przez Fundację Banku Ochrony Środowiska z myślą o zachowaniu różnorodności biologicznej Polski i zdrowiu społeczeństwa.

Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego w Zabrzu zgłosiło chęć udziału w projekcie a pani dyrektor – Mariola Jakubiec Gawron, wyraziła zgodę. Projekt polega na poznaniu sadowniczego dziedzictwa polskich ziem i restytucji starych odmian drzew w formie szkolnego minisadu składającego się z co najmniej 5 drzew sadzonych na ogólnodostępnym terenie.

Więcej szczegółów na temat projektu znajduje się na stronie www.tradycyjnysad.pl.

NASZ ZESPÓŁ

Powstał zespół **ARCHITEKTÓW SADÓW**, składający się z 5 uczniów klasy 2 wAB technikum architektury krajobrazu ZCKOiZ w Zabrze. Naszym opiekunem jest pani Marta Kot.

Wszyscy lubimy przyrodę!
Lubimy też wyzwania,
dlatego z chęcią bierzemy udział w projekcie.
Pragniemy zrobić coś dla natury ale i dla siebie!
Smaczne i ekologiczne owoce będą dla nas najlepszą nagrodą!

WIEDZA TO PODSTAWA!

2 marca 2023r. nasz zespół wziął udział w zajęciach na temat znaczenia restytucji starych odmian drzew owocowych.

Zapoznaliśmy się z bazą wiedzy „*Od laika do ekosadownika*” dostępną na stronie projektu www.tradycyjnyasad.pl.

Samodzielnie szukaliśmy dodatkowych źródeł wiedzy w postaci literatury i filmów edukacyjnych, relacji sadowników na temat tradycyjnych odmian drzew owocowych oraz uprawy sadu metodą naturalną.

WOKÓŁ NAS SĄ PASJONACI

Spotkaliśmy się także z panią Justyną, kierownikiem i nauczycielem w **Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrze**.

Pani Justyna poza pracą zawodową ma również pasję ogrodniczą dlatego w ciekawy sposób opowiedziała nam o swoich doświadczeniach związanych z uprawą i pielęgnacją drzew owocowych na swojej działce.

TROCHĘ HISTORII

- ✓ **Tradycje sadownicze w Polsce sięgają średniowiecza.** W tym czasie Cystersi i Benedyktyni jako pierwsi zaczęli sprowadzać do Polski szlachetne odmiany drzew owocowych, które najczęściej sadzono w ogrodach przyklasztornych i królewskich.
- ✓ Następnie drzewa owocowe trafiały poprzez dworskie i ziemiańskie sady do wiejskich zagród a **Polska przez wieki była potęgą sadowniczą opartą o drzewa dawnych odmian.**
- ✓ Tradycyjne odmiany drzew owocowych zaczęły masowo zniknąć z w czasie „rewolucji sadowniczej” mającej miejsce na przełomie lat 60 i 70-tych. **Wysokopienne odmiany drzew owocowych zostały zastąpione „nowoczesnymi” odmianami karłowymi, które corocznie owocują.**

SAD TRADYCYJNY

SAD TOWAROWY

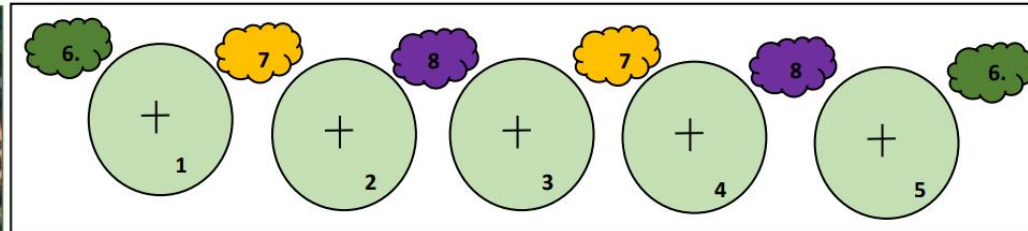
KORZYŚCI Z POSIADANIA TRADYCYJNEGO SADU

- ✓ Historyczne (stare) odmiany drzew owocowych posiadają naturalną odporność na mróz, choroby i szkodniki.
- ✓ Tradycyjne odmiany drzew owocowych uprawiane z wykorzystaniem ekologicznych metod dają smaczne, zdrowe oraz pozbawione pestycydów i nawozów sztucznych owoce.
- ✓ Owoce z własnego sadu umożliwiają przygotowanie ekologicznych przetworów ograniczając wydatki na ich zakup w sklepach.
- ✓ Rozłożyste korony drzew tradycyjnych odmian hamują siłę wiatru i tworzą swoisty mikroklimat dla lokalnej flory. Są też siedliskiem różnych gatunków ptaków (zwalczających szkodniki) oraz okolicznej fauny.
- ✓ Obecność minisadu chroni glebę przed erozją wietrzną i wodną.
- ✓ Posiadanie własnego minisadu daje olbrzymią satysfakcję z uzyskanych plonów dzięki własnej pracy, umiejętności i fachowej wiedzy.

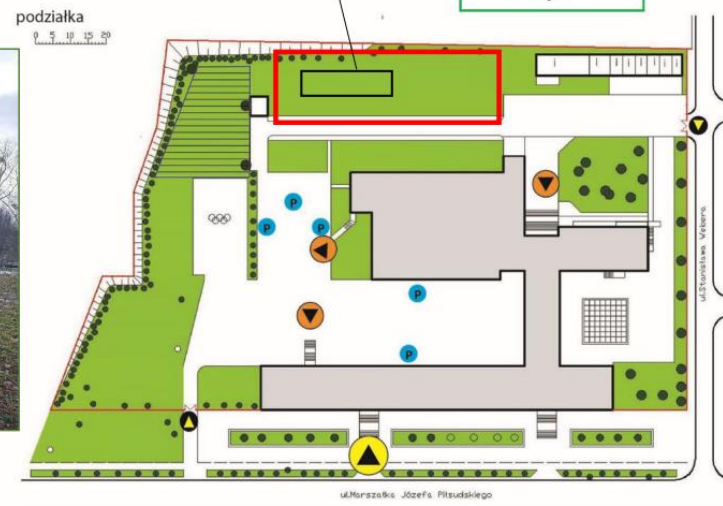

TEREN POD MINISAD

LEGENDA:

1. Jabłoń odmiana Ananas Berzenicki
2. Jabłoń odmiana Cesarz Wilhelm
3. Jabłoń odmiana Kosztela
4. Jabłoń odmiana Reneta Landsberska
5. Jabłoń odmiana Koxa Pomarańczowa
6. Mięta pieprzowa
7. Aksamitka rozpięchła
8. Lawenda wąskolistna

JAKIE ODMIANY JABŁONI?

Ananas Berżenicki

Cesarz Wilhelm

Kosztela

Reneta Landsberska

Koksa Pomarańczowa

WARTO TEŻ WIEDZIEĆ

W naszym szkolnym minisadzie planujemy nasadzenie roślin towarzyszących, ze szczególnym uwzględnieniem *Lavandula angustifolia* oraz *Mentha piperita*.

Co można sadzić pod drzewami owocowymi?

LAWENDA WĄSKOLISTNA
Pięknie kwitnie, odstrasza mszyce,
przyciąga owady zapylające

CHRZAN POSPOLITY
Chroni owoce przed
brunatną zgnilizną

NASTURCJA
Odstrasza bawełnicę korówkę

WROTYCZ POSPOLITY
Zapobiega pędrakom w ziemi,
idealny na gnojówki

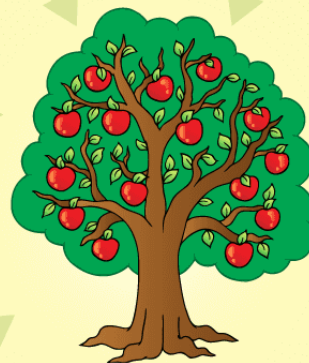
AKSAMITKA ROZPIERZCHŁA
Odstrasza nicienie glebowe
i inne szkodniki

MIĘTA PIEPRZOWA
Zapachem odstrasza szkodniki

CZOSNEK
Odstrasza krety, nornice i inne szkodniki

KOSZTORYS

Lp	Zakupiony materiał	Ilość [szt]	Cena jednostkowa [zł]	Wartość kosztorysowa [zł]
1	Ananas Berzenicki	1	30	30
2	Cesarz Wilhelm	1	30	30
3	Kosztela	1	30	30
4	Reneta Landsberska	1	30	30
5	Koksa Pomarańczowa	1	30	30
6	Lawenda wąskolistna	6	10	60
7	Mięta pieprzowa	6	8	48
8	Aksamitka rozpierzchła	6	3	18
9	Koszt przesyłki sadzonek	1	60	60
10	Paliki do stabilizacji	5	5	25
11	Ziemia żyzna	1	30	30
			SUMA	391 zł

I CO DALEJ?

Założenie minisadu.

Realizacja prac pielęgnacyjnych w minisadzie.

Dalsza rozbudowa szkolnego minisadu i wzbogacenie go w nowe gatunki i odmiany tradycyjnych drzew owocowych.

Etapy założenia minisadu oraz dalsze jego losy będzie można na bieżąco śledzić na stronie internetowej ZCKOiZ

<https://zckoiz.zabrze.pl/> oraz poprzez Facebook

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100090456197816>

i <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057358903851>.

TRADYCYJNY SAD

BOS
FUNDACJA

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

TRADYCYJNY SAD

BOŚ
FUNDACJA

ŹRÓDŁA

- <https://tradycjnysad.pl/category/od-laika-do-ekosadownika/>
- <https://tradycjnysad.pl/zakladanie-tradycyjnego-sadu/>
- <https://tradycjnysad.pl/tradycyjne-odmiany-drzew-owocowych/>
- <https://tradycjnysad.pl/1152-2/>
- <https://tradycjnysad.pl/zabiegi-agrotechniczne/>
- <https://poradnikogrodniczy.pl/co-mozna-sadzic-pod-drzewami-owocowymi.php>
- <https://www.youtube.com/watch?v=kfIJ8siOxZc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=PHIz5PbQZDo>

